

На размеђу данашње Буковице и Равних Котара смјестио се некоћ велебан град Асерија (Asseria). Један од најважнијих либурнских и касније римских насеља на подручју сјеверне Далмације, смјештен на подручју данашњег села Подграђе недалеко од града Бенковца. Град се налазио на важној цести која је водила од колоније Јадер (Задар) према унутрашњости и римским муниципалним средиштима Нединуму (Надин), Варварији (Брибир), односно даље према Скардони (Скрадин), војном логору Бурнуму (Ивошевци код Кистања) и даље према Салони (Солин) главном граду римске провинције Далмације. У град се улазило на његовом сјеверозападном дијелу гдје су се налазила старија градска врата. Њихову је улогу касније преузео славолук уграђен у сјеверни бедем града. Велебни улаз у град подигнут је у част цара Трајана око 113.

Главни градски трг, форум, налазио се на југозападном дијелу уз сам руб града, био је широк око 30 метара. Данас се над њим налази црква св. Духа, а на истом мјесту је утврђено постојање старије ранокршћанске цркве. Трагови форума и његов оригиналан под могу се видјети и данас с јужне стране цркве у чије је зидове узидано мноштво римских камених споменика - сполија. Град је питком водом био опскрбљен акведуктом дугим око 3 км, који је воду доводио с извора Чатрња у данашњем селу Лисичићу. Осим акведукта за опскрбу питком водом користиле су се и цистерне за воду од којих је једна и пронађена у новим истраживањима. Најимпресивнији дио Асерије данас су свакако њезине зидине широке око 3 м. На сјеверном дијелу периметра сачуване су у висини око 4 м. Занимљиви су и касноантички зидови испред бедема, настали у вријеме опће несигурности и неизвјесности смираја античке цивилизације, када је за њихову градњу употребљено све оно што је грађанима било при руци, од многих импоста (база) и дијелова ступова, фрагмената архитектуре све до скулптура и рељефа. Новија истраживања открила су на простору сјеверног бедема и остатке старијег бедема из времена 5. век прије Христа, који је грађен од ломљенаца без везивног материјала.

Асерија је значајна и по ципусима, врсти либурнског надгробног споменика којих је највећи број пронађен управо на овом подручју, а који су се према новим резултатима истраживања и израђивали у Асерији. Осим ципуса, ту су пронађени и бројни други камени споменици: портретне стеле, декоративни украси с јавних здања, жртвене аре и бројни други. Све ово свједочи о јако развијеној каменоклесарској привреди чија традиција се задржала до данашњих дана.

Асерија је данас најсјајнији бисер у круни богате културно повијесне баштине бенковачког краја..

Извор

http://www.tz-benkovac.hr/index.php?option=com_content&view=article&id=101&Itemid=113

